

LEDERFORUM

NR. 3/2020 – 18. ÅRGANG. LEDERBLAD FOR KFUK-KFUM-SPEIDERNE. KMSPEIDER.NO

LANDSLEIR 2022: VELKOMMEN TIL FORSAND I RYFYLKE. **VERVEKONKURRANSE:** VINN FINE PREMIER. **SMITTEVERN:** TIPS TIL SPEIDERLEDERE. **INTERVJU:** INGRID HAUGE HAR SKREVET BOK OM KFUK-SPEIDERENS 100 ÅR LANGE HISTORIE I NORGE. **MITT FJELL:** LUFTIGE SKÅLA.

-
- 3 DRIVER DERE SPEIDING RIKTIG?**
Leder
- 4 LANDSLEIR 2022**
Velkommen til Forsand
- 6 VIL DU VÆRE MED Å PLANLEGGE LANDSLEIR?**
Vi søker engasjerte rovere og ledere som vil planlegge leir
- 8 VERV EN VENN!**
Bli med på vervekonkurranse i høst
- 9 SMITTEVERN**
Hva er det viktig å tenke på framover?
- 10 LANDSSTYRET HAR ORDET**
Alltid budd!
- 11 Å BÆRE FOR ANDRE**
Andakten er skrevet av Ketil Rosnes
- 12 ROVERSIDENE**
Studentspeiding
- 14 FORBUNDSNYTT**
Store og små nyheter fra organisasjonen
- 16 HVEM BESTEMMER?**
Lar dere speiderne få være med å påvirke hva dere gjør i gruppa?
- 18 JENTER FIKSER ALT!**
I forbindelse med at KFUK-speiding er 100 år i gir Ingrid Hauge ut bok om jente-speidingens historie i Norge
- 22 MITT FJELL**
Maria Soleim skriver om en tåkete og regntung tur til majestetiske Skåla
- 24 ARRANGEMENTSINFO**
Aktuelle arrangementer

Hvem er det som bestemmer
hva som er riktig speiding?

Driver dere speiding riktig?

I AUGUST VAR JEG så heldig å besøke vår største krets på kickoff for speiderhøsten for å fortelle litt nytt fra forbundskontoret. Da fikk jeg også høre en spennende presentasjon og diskusjon rundt hvordan å bruke patruljesystemet. Presentasjonen tok for seg fordeler med å bruke patruljesystemet, hvordan man kunne organisere arbeidet og hva som var viktig å tenke på for å få velfungerende patruljer og peffer. Under diskusjonen og i samtalene i etterkant fikk jeg høre noen utsagn som jeg ønsker å dele med dere.

Noen sa: «Vi gjør det kanskje ikke helt skikkelig, men vi prøver i hvert fall». Mens noen andre fortalte at: «Vi gjør vårt beste, men vi får ikke til alt det der med merkekrav og program og patruljesystemet». I forlengelsen av dette fortalte noen meg også at de syntes det var vanskelig å følge programmet korrekt, og avsluttet med å si at de drev med speiding, men de gjorde det ikke riktig.

Det fikk meg til å tenke. Hvem er det som bestemmer hva som er riktig speiding? Når er speiding god nok? I motsetning til en sport hvor man lærer det grunnleggende, trener, øver seg og blir bedre tror jeg aldri man kan bli helt utlært i speiding. Speiding springer ut i mange greiner og det er nok å ta av for et helt liv.

Det finnes mange gode måter å drive speiding på og det finnes ikke en måte som er riktig eller feil. Det finnes faktisk veldig få feil måter å drive speiding på. Det gjelder å finne den måten som passer for deres gruppe. Når det oppfordres til å bruke patruljesystemet er det ikke fordi det er feil å gjøre det på en annen måte, men fordi vi tror at det å bruke patruljesystemet er en god måte å organisere speiderarbeidet på. Men det trenger ikke å være den eneste gode måten, og det er heller ikke sikkert at det fungerer akkurat for din gruppe, akkurat nå.

Det samme tenker jeg om speiderprogrammet. Det skal være et verktøy, et oppslagsverk, en inspirasjon for ledere. Det er ikke noe dere trenger å følge til punkt og prikke. Lokale tilpasninger er alltid lov. Gjør det som fungerer for dere og bruk de verktøyene som er nyttige for din gruppe. Og så er det jo alltid lov å utvikle seg, prøve noe nytt og ha noe å strekke seg mot.

Jeg tror det viktigste er at man har det gøy, lærer og utvikler seg. For som Baden-Powell sa: Er det ikke gøy, så er det ikke speiding! Lykke til med en ny speiderhøst, slik den er riktig for dere!

Ragnhild

REDAKTØR AV
LEDERFORUM

Nr. 3/2020
18. årgang
Lederblad for Norges KFUK-KFUM-speidere

Redaktør:
Ragnhild Erevik Fosse / ragnhild@kmspeider.no

Redaksjonskomité:
Katrine Andersen
Monica Helgesen

Utgiver:
Norges KFUK-KFUM-speidere
Postboks 6810 St. Olavs plass
0130 OSLO
Tlf: 22 99 15 50
post@kmspeider.no
kmspeider.no
facebook.com/kmspeider

Org.nr: 971.274.018
Bankgiro: 3000.16.88487

Landssjef: Gunvor Meling
Generalsekretær: Svein Olav Ekvik
Layout: Helene Moe Slinning / strokdesign.no
Trykk: 07 Media AS
Forsidefoto: Helene Moe Slinning
Opplag: 3850

Lederforum er
trykket på miljø-
vennlig papir.

LANDSLEIR 2022:
***Velkommen til
Forsand i Rogaland***

Ved innseilingen til den praktfulle
Lysefjorden ligger jordene og venter på oss.
I 2022 blir det landsleir på Forsand i Ryfylke.

Foto: Per Erik Mikalsen

PLASSERING

- Leirplassen ligger rett ved skolen og kulturhuset på Forsand, som ligger i Sandnes kommune i Rogaland.
- Det er om lag 2,5 mil til sentrum i Sandnes og 4 mil til Stavanger.
- Kommunen er langstrakt og mot sør grenser den mot Vest-Agder og Sirdal kommune.

REISE

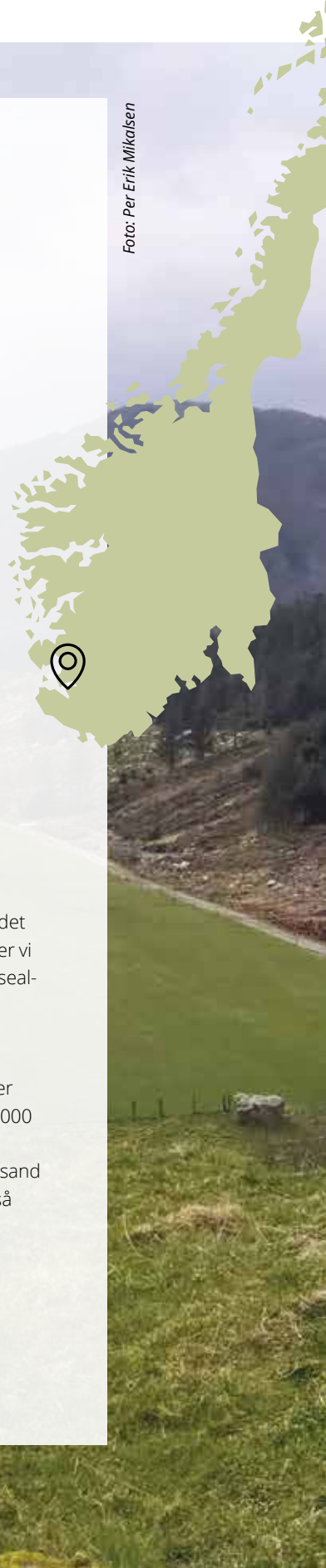
- Det går tog til Stavanger og Sandnes og fly til Sola lufthavn. Derfra er det en liten times kjøring til leiområdet.
- For å komme til Forsand sørfra kjører du gjennom Ryfast, verdens lengste og dypeste undersjøiske veitunnel.
- Kommer man nordfra tar man ferje til Hjelmeland og kjører via Tau og Jørpeland.

GØY Å VITE!

- Leirplassen ligger tett ved Landa, hvor det er gjenreist en fortidslandsby. Der finner vi tre bygninger som representerer bronsealder, jernalder og folkevandringstiden.
- Forsand ligger ved innseilingen til Lysefjorden hvor vi finner den kjente Preikestolen som troner 604 meter over havet og ikke minst fjellplatået Kjerag 1000 meter over havet.
- Med sin vakre og varierte natur byr Forsand på varierte haikemuligheter. Det er også bademuligheter ved leirplassen.

Beslutningen om å legge landsleiren til Forsand er gjort med forbehold om endelig godkjenning av garanti og støtte til landsleiren fra Sandnes kommune. Dette vil være avklart i slutten av august. Bladet trykkes før endelig avklaring.

VIL DU VÆRE MED Å PLANLEGGE LANDSLEIR?

Vil du være med å planlegge en fantastisk landsleir i 2022? Da vil vi høre fra deg. Foto: Anette Vedøy

Vi søker engasjerte rovere og ledere som ønsker å bidra til at alle våre speidere får fantastiske opplevelser på landsleir i 2022. I første omgang søker vi medlemmer til landsleirens førerpatrolje, også kjent som hovedkomiteen (HK) på tidligere landsleirer.

HAR DU LYST TIL å være med på å lage gode speideropplevelser? Å lage en landsleir er en stor oppgave. Vi trenger mange med oss i både planlegging, gjennomføring og evaluering. Noen oppgaver er store og noen er mindre, men alle oppgavene er like viktige for at vi skal kunne gi gode opplevelser for både speidere, rovere og ledere.

ALLE MEDLEMMENE i førerpatroljen vil ha ansvar for sine egne fagområder og ha medansvar for å rekruttere assistenter og

medlemmer til sin patrolje. Du trenger ikke kunne alt innenfor det fagfeltet du ønsker å jobbe med, men du må ha interesse og evne til å sette deg inn i det som trengs. Og ikke minst ønske å få fram det beste i de du jobber sammen med.

EN GOD LEDER viser vei ved å gå foran som et forbilde og behandle de rundt seg med respekt og lytte til innspill og kunnskap som medlemmene i patroljen bidrar med. Vi skal gjøre hverandre gode ved at vi bruker hverandres styrker og kunnskap, og utfyller hverandre der det trengs.

VI SER FØRST og fremst etter gode ledere, eller ledertalenter, som har en liten administrator i magen og som kan håndtere en del planleggingsarbeid som følger med i den jobben vi skal gjøre. Det er en fordel om du har erfaring innen arrangementsplanlegging, for eksempel andre leirer, enten det er i speideren, andre organisasjoner eller i jobbsammenheng.

FØR LEIREN skal vi møtes regelmessig, både på nett og på leirområdet. Vi vil ha en felles digital plattform hvor vi samler alt. Det gjør det lett å finne og dele informasjon.

PATRULJEFØRERNE VIL IKKE stå i arbeidet alene, de vil få god oppfølging fra leirsjef og viseleirsjef, mentorpatroljen, og forbundskontoret. Har du lyst å være med, men ønsker at noen andre tar patroljeførerjobben, vil vi gjerne ha kontakt med deg også!

SEND OSS noen ord om hvem du er, hvilken erfaring du har fra tidligere og hva som er motivasjonen din for å bidra til landsleiren i 2022.

Søknader sendes på kmspeider.no/ledigeverv innen 20. september 2020.

Vi søker patruljeførere til følgende patruljer:

TEKNISK har ansvar for områdeplanlegging, maurarbeidet og infrastrukturen på leir. Under sistnevnte hører også vann, avløp og renovasjon samt lyd, lys og strøm.

PROGRAM har ansvar for aktiviteter, leirbål, førerprogram, roverprogram, lederprogram, haik og Global.

FORKYNNELSE har ansvar for den kristne fostringen på leir, som blant annet leirkirke, forkynnelsen i fellessamlingene – leirbål og morgensamlinger.

ADMINISTRASJON OG ØKONOMI har ansvar for økonomi, servicetorg, innkjøp, materiell, internasjonale gjester, påmelding og tilrettelegging.

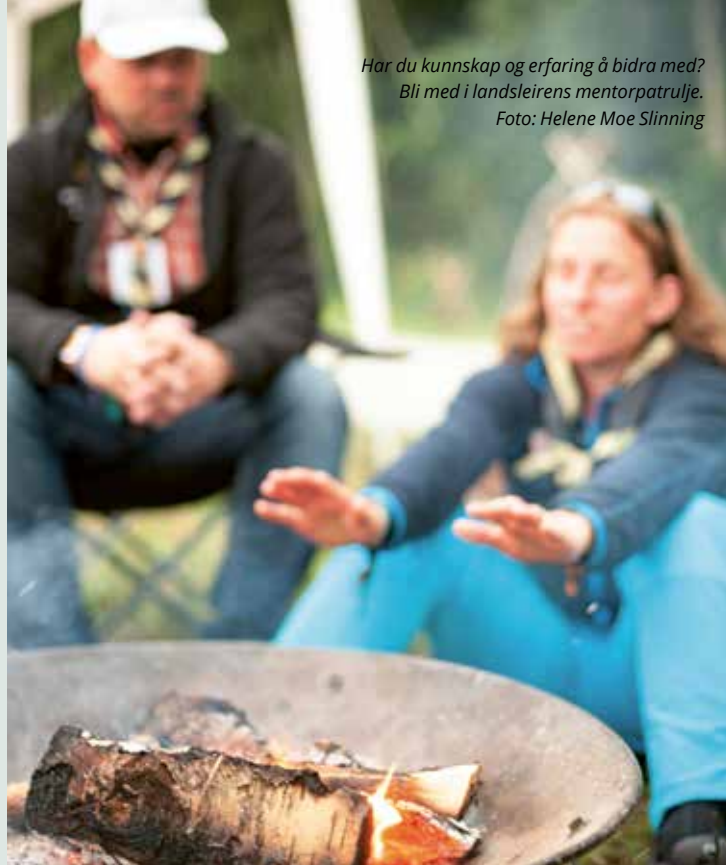
LOKALKOMITEEN skal være et bindeledd inn mot lokalmiljøet og er med fordel en gjeng med lokalkunnskap som kan bistå i kontakten med kommunen og grunneiere.

INTENDANTUR har ansvaret for mat på leir, som vil si stabsmesse, kiosk, kafé og proviant.

KOMMUNIKASJON har ansvaret for intern informasjon, markedsføringen av leiren, presse, sosiale medier, foto/video på leir og markedsføringen ut mot gjester.

HMS, LOGISTIKK OG VERTSKAP har ansvaret for hygiene, sanitet og vakthold/vertskap på leir. Under denne kategorien hører også utformingen av beredskapsplan til, men dette vil gjøres sammen med leirledelsen.

*Har du kunnskap og erfaring å bidra med?
Bli med i landsleirens mentorpatrulje.
Foto: Helene Moe Slinning*

Kanskje mentorpatruljen er noe for deg?

Tenker du at det er på tide at andre slipper til i leirplanlegging, men samtidig kjenner at du har lyst å bidra med den kunnskapen og erfaringen du har fått gjennom tidligere innsats?

Mentorpatruljen er en ressurspatrulje som skal hjelpe medlemmene i førerpatruljen og alle fagpatruljene. Og vi trenger medlemmer som er gode på lederskap og/eller fagkunnskap. Vi tenker at det er helt naturlig at hver patruljefører kan få hjelp fra flere medlemmer i mentorpatruljen, alt etter hva slags kunnskap som trengs.

Hvor mye innsats du kan bidra med er helt opp til deg selv, og avtales med den eller de du skal hjelpe og leirledelsen. Under selve leiren vil kanskje noen av medlemmene i mentorpatruljen fungere som 'problem-løser' der de med sin kunnskap og erfaring raskt kan finne en løsning på utfordringer som uventet dukker opp. Men det er ingen forutsetning at du kan delta på leiren.

Så har du kunnskap og erfaring som kan være til nytte for planleggingen og tenker at det hadde vært kjekt å kunne bidra med gode og mer dyrekjøpte erfaringer så ikke nøl med å sende oss noen ord om hva du kan bidra med og hvilke erfaringer du tenker kan komme til nytte i planleggingen av landsleir 2022. Meld din interesse via kmspeider.no/ledigeverv innen 20. september 2020.

BLI MED PÅ VERVEKONKURRANSE:

Verv en venn!

Fra august til 15. november har vi vervekampanje hvor både speidere og grupper kan vinne flotte premier.

VI HÅPER vervekampanjen fører til mange nye medlemmer hos oss – både yngre speidere, men også ledere. Fortell gjerne speiderne deres om vervekonkurransen på neste møte. Det står også mer om vervekampanjen i Speiderbladet på side 4 og 5. Er dere ekstra flinke kan dere vinne både 5000,- til gruppa, plakett til veggen på speiderhuset, samt heder og ære.

OM VERVEKONKURRANSEN

- Vervekampanjen startet i august og varer til 15. november.
- Når en du har vervet har meldt seg inn i speideren kan du registrere det på kmspeider.no/verving. For at vervingen skal telle i konkurransen må den du har vervet betale kontingent innen 1. desember.
- Alle som verver en venn får en kopp og et eksklusivt vervemerke. For hver venn du verver får du et lodd i trekningen av hovedpremiene: tre gavekort i Speiderbutikken til en verdi av 1500 kroner.
- Vinnere annonseres i Speiderbladet 1/2021.

FORSLAG TIL REKRUTTERINGSTILTAK

- Invitere familier i deres nærmiljø med på åpen søndagstur med lek og pinnebrød.
- Er dere synlige i deres nærmiljø? Heng opp plakater, bannere, del ut vervkort og ha speideraktiviteter sentralt der dere bor.
- Vær synlige på nett og i sosiale medier. Finner interesserte informasjon om dere hvis de søker på nett? Har dere nettside eller informasjon i sosiale medier som gjør at folk finner fram til dere?

TIPS TIL VERVING AV LEDERE

- Spør personlig! Det er mye mer effektivt å spørre direkte enn å henvende seg til en stor forsamling.
- Husk å si hvorfor du vil ha med akkurat den personen du spør! Hva er det de kan tilby som gjør at de er den perfekte personen til å hjelpe til?
- Inviter med på arrangementer! Den beste måten å få med nye medlemmer er å vise frem hva vi gjør, og hvor gøy man har det – både som speider og som leder.
- Husk før du spør å tenke godt gjennom: Hva trenger dere hjelp til? Hvor mye tid kommer det til å ta? Hva kan vi tilby? Sosialt fellesskap? Kursing?

VERV EN VENN:
Det er gøy å være mange. Bli med på vervekonkurransen.
Foto: Peder Undheim

SPEIDING OG SMITTEVERN

Høsten bringer med seg en ny normal, og smittevern er blitt en naturlig del av hverdagen. Her er informasjon du som speiderleder bør kjenne til om speiding og smittevern.

TEKST: Elise Irene Kjelling og Ragnhild Erevik Fosse

KILDE: Koronaveileder (kmspeider.no) og Folkehelsinstituttet (fhi.no)

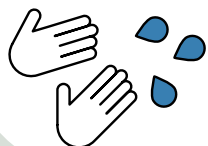
SPEIDERAKTIVITETER BØR ORGANISERES slik at deltakerne deltar i faste grupper på inntil 20 personer som ikke blandes. På samlinger med mer enn 20 deltakere bør deltakerne deles inn i mindre, faste grupper som ikke har nærkontakt med andre grupper.

For eldre speidere (vandrere) bør det være **maks 20 personer** i hver gruppe. Med yngre barn til stede kan det være utfordrende å overholde smittevernreglene og for oppdagere og stifinnere bør gruppestørrelsen reduseres ytterligere (**10 personer** i hver gruppe). Ledere kommer i tillegg til grensen på 20 deltakere. Gruppene bør i størst mulig grad ha faste deltakere (de samme) og **blanding av grupper bør begrenses**. Ledere bør heller ikke gå på tvers av gruppene.

1-metersregelen gjelder fortsatt, unntaket er barn og unge under 20 år under aktiviteter der det er nødvendig. Unntaket fra enmetersregelen gjelder deltakere under 20 år og de som står for arrangementet (for eksempel ledere, veiledere, stab), men voksne bør holde avstand til andre voksne.

På kmspeider.no finner du en mer utfyllende **koronaveileder** med sjekkliste, verktøy for risikovurdering og plakat til nedlastning. Vi anbefaler alle om å sette seg inn i den informasjonen som finnes der. Der finner du også aktivitetstips som passer å gjennomføre utendørs og i mindre grupper.

Husk god håndhygiene!

kmspeider.no/smittevern

Speidergrupper bør ha møtene **utendørs**. **Utstyr kan deles** under aktivitet, men **rengjør gjerne** med vann eller sprit. Oppfordre deltakerne til å **unngå bruk av kollektivtransport** hvis mulig, og legg gjerne til rette for at deltakerne kan reise uten å belaste kollektivsystemet.

Nye krav til hvordan vi organiserer møtene, med mindre grupper, gjør gjerne at dere har behov for **flere voksen- eller lederressurser**. Hør gjerne med foreldre om de har mulighet til å bidra på noen møter i høst. Forklar hvorfor det er ekstra stort behov for dem nå.

Du er pliktet til å ha en **oversikt** over hvem som har deltatt på møtet eller arrangementet. Denne oversikten skal oppbevares i 10 dager, og etterpå slettes eller makuleres.

Husk **god hånd- og hostehygiene**. Minn ofte på at **syke må holde seg hjemme** og gi god informasjon om tiltak og organisering slik at folk i risikogrupper kan vurdere deltakelse selv evt. i samråd med egen lege.

Mat på møter krever god hygiene. Vi anbefaler derfor at dere heller ber speiderne **ta med egen mat** eller at dere deler ut portionspakker. På overnattingstur bør det være mange nok telt til at man kan holde **god avstand**. Sove under åpen himmel eller hengekøyer kan være gode alternativer til telt eller innendørs overnatting.

Kontakt lokale helsemyndigheter for spørsmål knyttet til større arrangementer. Og husk lokale forhold og bestemmelser!

Alltid budd!

2020 HAR så langt vore annleisåret for dei fleste av oss. I mars gjekk virusalarmen, og sidan har me gjort vårt beste for å bidra i dugnaden på kvar våre vis. Speidarrørsla over heile verda har kasta seg om, og leita etter nye måtar å drive speidararbeid. Metodar som kan bli tilpassa nye smittetilhøve, som kan gi tryggleik og tilhørsle midt i alt det uvisse, som kan halde fram med å gi opplevingar og meistringskjensler, og som gir rom for å ta ansvar og ha omsorg for kvarandre.

HER HEIME har leiarar og patruljeførarar over heile landet trødd til med digitale møter, heimeleir og antibac, og nokre stader har det òg blitt leir sjølv om dei store krinsleirane har blitt utsett eller avlyst. Rovernemnda har stått på med opne aktivitetar på nettet, og egne initiativ for å dele erfaringar og idear på tvers av grupper og kringar er sparka i gang.

2020 ER ÓG eit jubileumsår. Me feirar at KFUK-speidarane blei stifta for 100 år sidan, og KFUM-speidarane for 75 år sidan. Då dei to organisasjonane i 2003 blei samde om å slå seg saman var det under visjonen «KFUK-KFUM-speiderne – beredt for livet!». For speidaren er ikkje berre eit fritidssyssele der me samlar oss for å fordreive tid, det er ein arena for å gje kvarandre allsidige erfaringar og gode opplevingar, som gir sjølvtilitt og livsmot, vilje til å ta ansvar og evne til å løyse nye oppgåver – og å ha omsorg for kvarandre. I år har me vist i praksis kva det vil seie å vere «Alltid budd!», sjølv om tilhøva og kvardagen endrar seg brått og mykje.

ME BRYR OSS. Me står saman. Og me skal nå ut slik at ennå fleire føler at dei har sin plass hos oss. For rundt våre leirbål er det plass til alle – og me er budd for alt!

*Speidarhelsing
Gunvor, landssjef og
Thor Andreas, viselandssjef*

Å BÆRE FOR ANDRE

SVEINUNG OG OLA er oppdagere. Som oppdagere flest liker de veldig godt å gå på tur. Flere ganger i året er de ute på tur i skog og mark. Når de er ute, har de alltid med seg ryggsekk. Den er god og praktisk å bære alt utstyret i. Sovepose, mat og ekstra klær. Det er plass til mye i ryggsekken. Veldig ofte blir den helt full og ganske tung.

TENK HVIS SVEINUNG og Ola og alle de andre i flokken har tunge og fulle sekker når de skal ut på tur og får vite at de må ha med en stor sekk ved i tillegg. Hvordan ville dere løst det? Kanskje dere har flere gode forslag? En kubbe eller to til hver. Da blir det ikke så forferdelig tungt. Det hadde det blitt hvis én person måtte ha båret sekken med ved helt alene. Uansett hadde han ikke klart å bære den så lenge. Slik kan vi hjelpe hverandre med å bære når det blir for tungt å ta alt alene. Ved å ta litt hver, så blir det best for alle.

NOEN GANGER hender det at vi bærer på andre tunge ting også. Vi bærer kanskje på ting som vi synes er vanskelige. Saker som skjer i livet vårt. Det kan være ting som skjer hjemme, på skolen eller på trening. Også disse tingene kan vi bære alene, akkurat som vedsekken. Slike opplevelser blir også mye lettere hvis vi deler. Det vi gjør når vi deler slike opplevelser, er å fortelle det til et menneske vi stoler på. Foreldrene våre, speiderlederen eller andre som du stoler på.

AKKURAT SOM vi deler velen, kan vi dele våre opplevelser. Det blir lettere å bære hvis flere deler. Jesus var kjempeflink til å bære for andre. Det står ikke at han bar ved for andre, men han bar det som menneskene opplevde som vondt.

JESUS ER ALLTID klar til å lytte til oss. Han hører bønnene våre. Han har godt tid, og han er til å stole på. Så kan vi vandre videre med lettere sekk.

Vi takker for

- Gode opplevelser gjennom en annerledes sommer.
- Alle speiderlederne som står på for å skape gode fellesskap for barn og unge.

Vi ber for

- Semesterstart og alle speidere og ledere som er klare for en ny speiderhøst.
- Trygge speiderarrangementer lokalt-, regionalt og nasjonalt denne høsten.
- Globalaksjonen og speidere i Tanzania og på Sri Lanka.
- Finnmark, Haugaland, Helgeland og Innlandet kretser.

STUDENTSPEIDING

– friluftsliv og fellesskap

Studentspeiding er et tilbud for alle studenter, uavhengig av om du har vært speider før eller ikke. Målet med studentspeiding er å gi deg muligheten til å møte andre studenter i byen du bor i, som også har lyst på et lavterskeltilbud. I tillegg til å gi speidere som har flyttet hjemmefra, en mulighet til å fortsette speiding som er tilpasset en studenthverdag.

VIL DU VITE MER OM STUDENTSPEIDING?

På rover.kmspeider.no/studentspeiding kan du lese mer om studentspeiding og de ulike studentspeiderlagene. Alle studentspeiderlagene har også egne facebooksider der du finner nyttig informasjon. Facebooksidene finner du enten ved å søke dem opp eller gå via lenkene på adressen over.

Er du student et sted der det ikke finnes studentspeiding? Rovernemnda ønsker gjerne kontakt med personer som er interessert i å starte opp studentspeiding andre steder i landet. Ta kontakt på rover@kmspeider.no.

RINGEN STUDENTSPEIDERLAG

(OSLO)

Hvorfor er du studentspeider?

Jeg flytta fra byen jeg har vært speider i hele livet, men følte ikke det rette var å engasjere meg i ei lokal speidergruppe i Oslo. Jeg engasjerer meg i kurs og arrangementer på nasjonalt nivå, og har ikke behov for en tilknytning til ei speidergruppe i Oslo. Allikevel er det viktig for meg med den jevne aktiviteten i hverdagen, sammen med andre i samme situasjon, og da er studentspeiderlag helt utmerket.

Koster det mye å være med?

Vi holder aktivitetene så billig som mulig. Ofte er vi hjemme hos hverandre, og da koster det jo ingenting, men av og til er vi for eksempel på klatring, og da kan det bli en liten egenandel. Uansett passer aktivitetene inn i et studentbudsjett, så det trenger man ikke bekymre seg for!

– Halvard Strømme Wersland

BYBANEN STUDENTSPEIDERLAG (BERGEN)

Kva gjer de på møta i studentspeidarlaget?

Speidaren er jo ein friluftsforsamling der me er mykje ute og nyttar oss av den flotte naturen, men samtidig er det alltid herleg med litt sofaspeiding. Sofaspeiding er ordet me bruker på speiding som er mest innandørs der me spelar spel eller har ein koseleg kveld med mat eller noko liknande. Så kan me ikkje gløyma noko av det kjekaste med å vere speidar. Turane! Både leir, men også turar som me arrangerer sjølv.

For det er det som er det fine med studentspeidarlag, her har me ganske stor fridom til å gjere det me vil, og me kan planlegge ut frå det me ønsker og kan.

Kvifor er du studentspeidar?

Speidaren er ein plass der eg alltid har følt meg inkludert og at eg høyrer heime, og da er det kjekt for meg å ha ein plass der eg kan kome å ha det kjekt saman med andre speidarar. Her skaper vi eit fellesskap der alle er der for kvarandre og kor alle uansett kven du er kan kome å føle seg både akseptert og inkludert.

– Arvid Halleland

GRÅKALLBANEN STUDENTSPEIDERLAG (TRONDHEIM)

Hva gjør dere på møtene?

Vi prøver å ha regelmessige møter hvor vi jobber med merker, blir kjent med studentbyen, tenner bål, deler kunnskap og hygger oss sammen. Vi prøver også å reise på turer sammen. Det blir også gjort tilgjengelige arrangementer fra den lokale kretsen (Trøndelag), slik at det blir lettere å engasjere seg der.

Og noe som er viktig for studenter, er det dyrt?

Vi jobber med å få det så billig som mulig, samtidig som vi ønsker en tilknytning til forbundet. Foreløpig betaler man kun for kost og losji når det er aktuelt. Det meste av arbeidet vårt er basert på frivillighet, og prisen avhenger dermed av hvem og hva som arrangeres.

– Torgeir Heldal

SVEVEBANEN STUDENTSPEIDERLAG

(TROMSØ)

Kven passar det for?

Det passar for dei fleste. Det skal vera eit lågtterskeltilbod kor du som er litt friluftsforsamling, eller berre vil møta andre hyggelege folk, kan komma. I Svevebanen studentspeiderlag ynskjer me å ha medlem av både Norges speiderforbund og KFUK-KFUM-speiderne, og jobbar med dette.

– Simmen Karoliussen

Speidere bekjemper fattigdom og urettferdighet!

Det er ingen tvil om at speiding tilbyr barn og unge et trygt sted for å lære og ta del i en spennende speiderbevegelse. Men for noen representerer speiding noe viktigere – et verktøy for å bryte barrierer som er skapt av fattigdom og urettferdighet.

I LAND SOM Sri Lanka og Tanzania er hverdagen preget av utfordringer som følge av fattigdom og manglende forsvar mot klimendringer. Foreldreløse barn, og dem som lever med funksjonsnedsettelse, er noen av dem som står ovenfor de største barrierene i møte med fremtiden. Men heldigvis er ikke disse barna alene i kampen mot fattigdom og urettferdighet!

I 2020-2021 samler Globalaksjonen inn penger til speiderarbeid i Pamunugama, Sri Lanka og Ilula, Tanzania. Pamunugama KFUM driver en skole for barn og unge med nedsatte funksjonsevner. Prosjektet på Sri Lanka er inspirert av Makalause speidere – et program for speidere med nedsatt funksjonsevne i Brønnøysund KFUK-KFUM-speiderne. I Tanzania tilbyr Ilula KFUK en rekke programmer rettet mot barn og unge som lever i fattigdom og uten foreldre. Her

drives det flere skoler og speidergrupper i området, som hundrevis av speidere har glede av.

GJENNOM SPEIDING lærer barn og unge viktige livsferdigheter, å alltid være beredt, og å stå opp for sine rettigheter. Slik kan de også ta del i sitt samfunn og styre sin egen fremtid. Disse prosjektene hadde ikke nådd like mange uten den støtten de har mottatt i mange år fra speidere i Brønnøysund og Asker. Dette viser hvordan en sterk speiderbevegelse kan styrke speidere i andre land, slik at nye muligheter kan skapes.

BLI MED Å styrke speiderne i Tanzania og Sri Lanka! Gå til kmspeider.no/globalaksjonen for mer informasjon om hvordan å sette opp deres egen aksjon.

TEKST: Madeleine Ulstein
FOTO: Ingun Tøndel

INNSAMLING: Speidere i Ilula. I Tanzania tilbyr Ilula KFUK en rekke programmer rettet mot barn og unge som lever i fattigdom og uten foreldre.

Årets kortpakkesalg

Vi fortsetter med kortpakker som inntektsaksjon og fornyer årlig designet.

Kortsalget skal være med på å gi god synlighet for KFUK-KFUM-speiderne, og det genererer viktige inntekter til gruppe og forbund. Salget bidrar til at KFUK-KFUM-speiderne kan tilby et godt program, kurs og arrangementer til speiderne, og kortpakken skal bidra til å gjøre oss synlige rundt om i tusenvis av hjem.

Kortpakkene sendes ut til gruppene i uke 44. Gruppeledere har mottatt informasjon på epost om antall kortpakker til deres gruppe, samt informasjon om hvordan dere kan endre antallet.

Hvert år får de to som har solgt flest kortpakker et gavekort i Speiderbutikken på 1000 kroner. På side 22 i Speiderbladet kan du lese hvem som vant i 2019/2020.

Vi er veldig takknemlige for alle speidere, ledere og grupper som gjør en flott innsats hvert år med inntektsaksjonen.

Facebookgruppe for speiderledere

Vi har laget en Facebook-gruppe for speiderledere. Vi håper gruppen kan være et sted for inspirasjon, deling av tips, råd og informasjon. Gruppen finner du på facebook ved å søke etter *Speiderledere i KFUK-KFUM-speiderne*.

VETERANTREFF for KFUM-speiderledere

Det er snart gått to år siden forrige veterantreff som ble gjennomført under landsleiren Futura på Lånke i Stjørdal.

Denne gang samles vi i Furuset kirke i Ulsholtveien 37 på Furuset i Oslo, lett tilgjengelig med både buss, t-bane, tog og med god parkering for biler, lørdag 17. oktober klokken 12–17.

Programmet legges uformelt opp. Viselandssjef Thor Andreas Moe Slinning deltar og skal orientere om hva forbundet er opptatt av i dag og hvordan landsstyret tenker om fremtiden. Og Kjell Pettersen bidrar med historier og glimt fra sin lange tid som korpssekretær og forbundssekretær. Vi setter av godt med tid til å prate med lederkolleger og friske opp gamle og gode minner og historier.

Det er god plass i Furuset kirke, så spre informasjon om treffet til andre mulig interesserte. Og gi tips til Gro Aamodt på forbundskontoret via post@kmspeider.no, så sender hun invitasjon.

Vi ser frem til at mange KFUM-speiderveteraner møtes denne dagen, og ønsker hjertelig velkommen!

Hilsen «Veterankomiteen»

Runar Jakobsen, Gunnar Hirsch og Tor Marius Dahl

Klimakampen – hemmelig oppdrag

Klimakampen er navnet på årets Hemmelig oppdrag! I år er det fokus på temaer innenfor klima og miljø, og gjennom å løse oppdraget får speiderne kunnskap til å bidra i kampen for klimaet.

Årets hemmelig oppdrag har vært kjempepopulært og de 300 tilgjengelige pakkene ble bestilt på rekordtid. I skrivende stund har vi åpnet for noen flere bestillinger, men pakkene raser ut. På kmspeider.no/klimakampen kan du se om det fremdeles er mulig å bestille oppdraget.

TIDLIGERE GENERALSEKRETÆR

Kari Juul Stensrud

Kari Juul Stensrud sovnet stille inn natt til 18. mai, 84 år gammel.

Kari var ansatt i Norges KFUK-Speidere fra 1978 til 2001. Hun var generalsekretær i åtte år, men hadde også internasjonal virksomhet og programarbeid som sine ansvarsområder. Hun var generalsekretær i min landssjefperiode, og jeg hadde stor glede av hennes engasjement, organisasjonskunnskap og arbeidskapasitet.

Da speiderarbeidet kom i gang etter krigen, ble Kari med i Oslo 7. tropp og stortrivdes med alt hun fikk være med på, spesielt turer og leirer. 18 år gammel fikk hun ansvar for troppen, og hun var en ivrig og populær leder. I studietiden på Blindern var hun med på å starte Oslostudentenes speidergruppe i 1960. Der møtte hun Gunnar Stensrud, aktiv KFUM-speider fra Grefsen, og felles interesser førte dem sammen.

De giftet seg, og sammen med barna Harald, Kjetil og Ingunn var de en sammensveiset speiderfamilie. Ikke sjelden var de i ledelsen på leirer, både på krets- og forbundsplan.

På 1950-tallet var Ungdomsaksjonen (KFUK-KFUM) engasjert i flyktningarbeidet i Vest-Berlin. KFUM-speiderne hadde arrangert leirer for gutter, og utfordringen gikk til unge KFUK-speiderledere, deriblant Kari. Kunne man få til noe tilsvarende for jenter? Det ble opptakten til innsamling av penger, informasjonsarbeid, studietur, mye forberedelser og deretter speiderleirer i Tyskland tre år på rad.

Mange vil minnes Kari som en som brakte dukketeater inn i forkynnelsen for barn. Allerede som 14 åring ble hun med i Agnar Mykles dukketeatergruppe, og hun fikk noen lærerike og aktive år før skolearbeidet satte en stopper for forestillinger og turnéer. Interessen fulgte henne hele livet, og det har gjennom årene blitt utallige forestillinger i mange ulike sammenhenger. Hun var også en etterspurt kursholder og ga ut bok til hjelp for alle dukketeaterinteresserte.

Kari var en kreativ, vennlig og engasjert person som gjennom hele livet brant for speidersaken. Hun hadde en god trygghet i sin kristne tro, og denne omsatte hun i aktivt arbeid for andre. Vi er mange som ser med glede tilbake på et allsidig samarbeid og godt vennskap.

TEKST: Grete Mugaas

FOTO: Privat

Inkluder alle:

LA SPEIDERNE PÅVIRKE SPEIDERHVERDAGEN

Spør deg selv - hvem bestemmer egentlig i gruppen vår? Har speiderne reell innflytelse på hva de gjør på møtene, eller velger bare lederne? Hvem bestemmer hvor turene skal gå?

TEKST: Magnus Heltne

VED Å VÆRE bevisst på hvem som faktisk sitter med avgjørelsene og har mulighet til å påvirke blir det lettere å forsikre seg om at alle får delta, og det gir god ledertrening underveis.

I SPEIDEREN ØNSKER VI at alle våre medlemmer skal få være med å påvirke hva vi gjør, både lokalt i gruppen og på nasjonalt plan. Som en demokratisk barne- og ungdomsorganisasjon er det spesielt viktig at våre unge medlemmer blir hørt.

VED Å JOBBE med påvirkning sikrer dere at:

- Alle medlemmer får eierskap til gruppens/ enhetens program.
- Det er større sjanse for at aktivitetene «treffer» og er morsomme.
- Alle medlemmer blir sett og hørt.
- Deltagelse i diskusjoner og medbestemmelse gir opplæring i demokrati og ledelse.
- Unngår at noen få sitter med alt planleggingsarbeidet.

I UTMELDINGSUNDERSØKELSEN fra 2019 sa 45 % av de som sluttet at programmet var en av årsakene – at det var kjedelig, lite variert eller at de mistet interessen. Ved å inkludere flest mulig av gruppens medlemmer i planleggingen er vi et godt stykke på vei til å redusere disse 45% slik at enda flere fortsetter som speidere.

*MEDBESTEMMELSE: Lar dere speiderne få være med å påvirke hva de skal gjøre på speidermøtene?
Foto: Helene Moe Slinning*

Flere tips? Bruk Gruppekompasset!

Ønsker dere å jobbe mer med programutvikling og demokrati i gruppen? På kmspeider.no/gruppekompasset finner dere informasjon, tips og triks. Dere kan også spille Gruppekompasset som er et gruppeutviklings-spill. Gjennom å ta stilling til ulike påstander er målet at gruppen skal bli mer bevisst over de ulike aspektene ved speiderarbeidet, og finne ut hva de gjør bra, og hva man kan bli enda flinkere til. Spillet ble sendt ut til alle grupper i fjor høst. Det finnes noen ekstra på lager, ta kontakt med forbundskontoret på post@kmspeider.no dersom din gruppe trenger et nytt.

FIRE TIPS TIL GOD PÅVIRKNING:

1

Ha semesterplanlegging med speiderne. Bruk en stund på et møte til å få ideer og innspill til hva speiderne har mest lyst til å gjøre, for eksempel ved å spille aktivitetsmerkebingo. Hvis dere har en førerpatrolje kan det være fint med en tur i starten av semesteret for å ha det hyggelig, gjøre noe morsomt og gi patruljeførerne tid til å planlegge sine egne møter.

2

Spør speiderne etter hvert møte hvordan møtet var. Dette trenger ikke ta mer enn ett minutt under avslutningen, men da får dere kjapp tilbakemelding slik at dere kan ha et enda bedre møte neste gang. For eksempel kan dere stille disse tre spørsmålene: Hva var det morsomste i dag? Hva har dere lært i dag? Hvor gøy var det i dag på en skala fra 1-5? Dere kan også ha større evaluering med speiderne eller førerpatroljen på slutten av et semester for å finne ut hva som var best med semesteret, hva de vil gjøre neste år og hva dere kan gjøre bedre.

3

Invitere alle gruppens medlemmer til årsmøte (gruppeting). Kombiner årsmøtet med årskavalkade med bilder fra året som har vært med enkel servering for å gjøre møtet til en hyggelig stund for store og små, samtidig som alle får vært med på å bestemme hva gruppen skal gjøre det neste året.

4

Gi demokratiopplæring og ledertrening. For noen er deres muligheter åpenbare, mens andre må fortelles hvilke muligheter og rettigheter de har til å påvirke. Dette gjelder spesielt yngre speidere. Arrangementer som patruljeførerting, roverkongress, kretsting og landsting er gode arenaer for opplæring i påvirkningsarbeid.

PÅSKETUR: Selv om friluftsliv i dag er viktig del av speiding har det ikke alltid vært en selvfølge at også kvinner deltok i friluftslivet. På starten av 1900-tallet var friluftsliv noe som i hovedsak var forbeholdt menn. Flere KFUK-speidere var aktive i å endre dette og friluftsliv ble en del av kvinnefrigjøringen i Norge. Bildet er av speidere fra Laksevåg KFUK på påsketur til Bergsdalen i 1937. Foto: Speidermuseet/Laksevåg KFUK

JENTER FIKSER ALT

100 år med KFUK-speiding i Norge

I år er det hundre år siden KFUK-speiderne ble stiftet i Norge. Ingrid Hauge har skrevet bok om hvordan det hele begynte, og hvordan det fortsatte derfra. Det har blitt en bok om en britisk militærhelt, et kvinnefrigjørende friluftsliv og en grenseoverskridende speideruniform.

TEKST: Monica Helgesen

BEGYNNELSEN: Margrethe Parm var en nøkkelperson for oppstarten av Norges KFUK-speidere i 1920. Hun jobbet som landssekretær i Norges KFUK og satte sammen et eget speiderprogram. Foto: Rigmor Dahl Delphin / Oslo museum

UANSTENDIG: Landsleiren ved Elverum i 1932 var den første leiren KFUK-speidere sov i telt. Før det ble det å sove i telt ansett som uanstendig. Foto: Speidermuseet

Margrethe Parm

– Norges KFUK-speidere ble stiftet den 3. november 1920, forteller Ingrid. – Og Margrethe Parm er en nøkkelperson i denne historien.

Parm ble født i 1882 i Kristiania. Hun utdannet seg til å bli lærer, men i 1916 begynte hun å jobbe som landssekretær i Norges KFUK. Der ble en av oppgavene hennes å kartlegge jentespeidingen i landet. For det fantes faktisk jentespeiding i Norge på den tiden. I Sandefjord startet de så tidlig som i 1912. Og i årene frem mot 1920 ble det opprettet grupper i blant annet Kongsberg, Stavanger, Hammerfest, Larvik og Kristiania.

– Parms idé var å lansere speiderarbeid som KFUK-arbeid, forteller Ingrid. – Det var viktig for henne at speidingen skulle ha en tydelig kristen profil. Derfor satte hun egenhendig sammen et helt speiderprogram. Dette la hun frem for styret i Norges Kristelige Ungdomsforbund, forløperen til Norges KFUK-KFUM, den 3. november

1920. De fleste styremedlemmene var positive til ideen, men noen av de mannlige teologene var skeptiske: Skulle jenter gå med uniform og bære kniv? Det var jo så lite kvinnelig! Men den dagen ble det altså bestemt at speiding skulle være en aktivitet i KFUK.

– Det er umulig å vite nøyaktig hvor mange som har vært KFUK-speidere siden den gang, men det er sannsynligvis snakk om nærmere en halv million jenter.

For gutter

– Speiding handlet opprinnelig om karakterdanning, forteller Ingrid. – Og det var karakteren til guttene som skulle dannes.

Robert Baden-Powell ble født i 1857 i London. På den tiden var Storbritannia en kolonimakt. Baden-Powell reiste etter hvert ut som soldat, og deltok blant annet i flere kolonikriger i Afrika. Da han vendte tilbake til England i 1903, var det med en nesten 30 år lang militær karriere bak seg – og med heltstatus.

– Baden-Powell kom hjem til et land med store sosiale forskjeller. Han så gutter med dårlig helse og slappe vaner, og synes ikke dette lovet godt for det britiske imperiet.

I årene som fulgte jobbet han derfor for at gutter skulle få et aktivt liv i naturen og trening som styrket dem på alle plan, tydelig inspirert av soldatlivet. Sommeren 1907 inviterte han til gutteleir på Brownsea Island. Leiren ble en suksess. Og speiding var født. Men så ville jentene også bli speidere.

– Jentene gikk inn i noe som var laget for gutter, forteller Ingrid. – Derfor ble speiding en enda mer radikal og forandrende bevegelse for dem.

Speiderdrakten

Frem til krigen bestod speiderdrakten av brun skjorte med store lommer, blått trekantskjerf og mørkeblått foldeskjørt.

– Speideruniformen var kjempeviktig for de første jentespeiderne, forteller Ingrid. – Den ga dem en ny rolle. Når jentene tok på seg uniformen kunne de gjøre ting de ikke hadde muligheten til ellers.

Og hva var det jentene nå hadde muligheten til? Friluftsliv og ledertrening er to viktige stikkord.

Friluftsliv

Norsk speiding er nesten synonymt med friluftsliv.

– At speiding i Norge er så sterkt knyttet til friluftsliv, skyldes først og fremst den fantastiske muligheten vi har til å nyte skog og fjell og hav i dette landet, forteller Ingrid.

På starten av 1900-tallet var friluftsliv noe som i hovedsak var forbeholdt menn. Mange av kvinnene som kjempet for stemmerett, var

«Jeg skrev denne boken fordi jeg ville finne svar på ting jeg lurte på. Jeg ønsket å komme til bunns i hva vi holder på med. Hva speiding egentlig er.»

LANDSLEIR: Speiderdrakten var kjempeviktig for de første jentespeiderne. Med den på kunne de gjøre ting de ellers ikke har mulighet til. Her er jenter på den første KFUK-landsleiren i 1921 i Sand i Ryfylke. Foto: Speidermuseet

FORFATTEREN: Ingrid Hauge (nr. to fra høyre) sammen med speidere fra Drammen på 1980-tallet. Foto: Privat

også opptatt av at de skulle få delta mer aktivt i naturen. Dermed ble friluftsliv en del av kvinnefrigjøringen i Norge.

– Som speidere fikk jentene muligheten til å være med på turer og oppleve natur på en måte som ellers ville vært utenkelig.

Ledertrening

Lederutvikling og ledertrening har vært en sentral del av speiding helt fra starten.

– Dette var viktig, forteller Ingrid. – For ellers i samfunnet var det gutter og menn som ble trent opp til å bli ledere.

Som KFUK-speider fikk jentene prøve seg som ledere i et trygt miljø, uten konkurranse fra selvsikre gutter og uten noen som gjorde narr av at de var for «jentete». Og fordi det var en kvinneorganisasjon, var det kvinnelige ledere på alle plan.

Jentespeiding og guttespeiding

Speiding ga jenter mulighet til å gjøre ting som inntil da hadde vært forbeholdt gutter, men forskjeller var det likevel.

– Det tok for eksempel flere år før jenter kunne sove i telt på leir, uten at det ble sett på som uanstendig, forteller Ingrid.

For KFUK-speiderne skjedde det ikke før på landsleiren ved Elverum i 1932.

Da lånte Forsvaret ut store, hvite pyramidetelt som jentene kunne sove i.

I mange tiår var det dessuten programfestet at de norske jentene skulle oppdras til å bli gode mødre og husmødre, og de fikk oppgaver innen omsorg og husarbeid.

Kvinnebevegelse

I 1920 var det en selvfølge at KFUK-speiderne startet opp som en ren jenteorganisasjon. Hundre år senere er det like naturlig at KFUK-KFUM-speiderne favner alle kjønn.

– Speiding reflekterer samfunnet, forteller Ingrid. – Og de siste hundre årene har vært de mest endrende for kvinner gjennom historien. Hun mener Norges KFUK-speidere kan betraktes som en kvinnebevegelse:

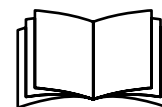
– Kvinnefrigjøring har aldri vært et programfestet mål, men på grunn av aktiviteter som friluftsliv og ledertrening har organisasjonen i praksis bidratt til likestilling mellom kjønnene.

Kilde: *Jenter fikser alt: Norges KFUK-speidere – Speiderforbund, kristen organisasjon og kvinnebevegelse* av Ingrid Hauge.

INGRID HAUGE

Styremedlem i Speidermuseet. Tidligere viselandssjef og IC. Vært aktiv i speidergrupper i Asker, Drammen og Bodø.

Aktuell med boken *Jenter fikser alt: Norges KFUK-speidere – Speiderforbund, kristen organisasjon og kvinnebevegelse*, som blir utgitt i oktober.

Boken Jenter fikser alt: Norges KFUK-speidere – Speiderforbund, kristen organisasjon og kvinnebevegelse gis ut i oktober og kan kjøpes i speiderbutikken.no.

TÅKE: Det var dårlig sikt og regn på store deler av turen.

BAK SKYENE ER HIMMELEN ALLTID BLÅ

Det finnes så utrolig mange spennende fjell å bestige. Eventyrlysten som jeg er velger jeg ofte en ny topp framfor en jeg har gått tidligere. Av den grunn er mitt fjell et jeg bare har vært på én gang, men noe jeg husker som en skikkelig fin tur.

TEKST OG FOTO: Maria Soleim

HINDRINGER: Flere felt med snø måtte passeres på vei mot toppen av Skåla.

UTSIKT: Nydelig skue over fjord og fjell.

HYTTER: På toppen av Skåla har turistforeningen raste- og overnattings tilbud i Skålatårnet og den nyere Skålabu. Skålatårnet ble reist sommeren 1891, mens Skålabu ble ferdigstilt i 2016.

EN SOMMERDAG for et par år siden var det meldt regn i store deler av landet. Allikevel kunne jeg høre fjellet rope på meg. Jeg måtte ut på eventyr. Ett sted var det meldt bedre enn andre, og det var i Loen i Stryn. Jeg fikk med meg to venninner jeg hadde gått på folkehøgskole med på en aldri så liten reunion i området. Vi møttes i bygda innerst i Nordfjord. På planen stod fjellet Skåla. Hvorfor det kalles Skåla vet ikke jeg. Det er jo kanskje det motsatte av en skål. Fjellet strekker seg nemlig 1848 meter over havet, og alle disse høydemeterne skulle bestiges på bare 8,3 kilometer. Selv hadde jeg aldri gått mer enn tusen høydemeter på en dag og var ikke helt sikker på om dette var gjennomførbart. Men jeg var optimistisk.

VÆRGUDENE VAR imidlertid ikke på vår side. Himmelen var overskyet. Fjellene strakk seg opp i skyene og det så ut til å være tåke der oppe. Var det forsvarlig å legge ut på tur i dårlig sikt? Med fjellvettreglene i bakhodet trasket vi oppover. Det skulle ikke være noen skam å snu om det skulle bli uforsvarlig å gå videre.

STIEN VAR TYDELIG det første stykket. Selv om sikten ikke var optimal var det ikke noe problem å finne fram. Skyene kom og gikk og innimellom så vi bygda bli mindre og mindre bak oss. Etter hvert som vi kom høyere opp i fjellet la tåka seg tettere rundt oss. Bena følte som betong mot den snødekte bakken. Hver eneste topp viste seg å være en luretopp etterfulgt av mer oppoverbakke. Stien ble mindre tydelig og vi kunne så vidt skimte neste varde gjennom tåka. Vi så på hverandre i fortvilelse. Var vi nødt til å gi opp før vi var ved målet? Kom dette bare til å bli et vondt minne? Hvorfor gjør vi egentlig dette mot oss selv? Det var da vi fikk øye på en liten blå flekk langt oppe i tåka. Den gamle, runde steinhytta, Skålatårnet, og den splitter nye hytta, Skålabu, ventet på oss der i åpningen mellom skyene.

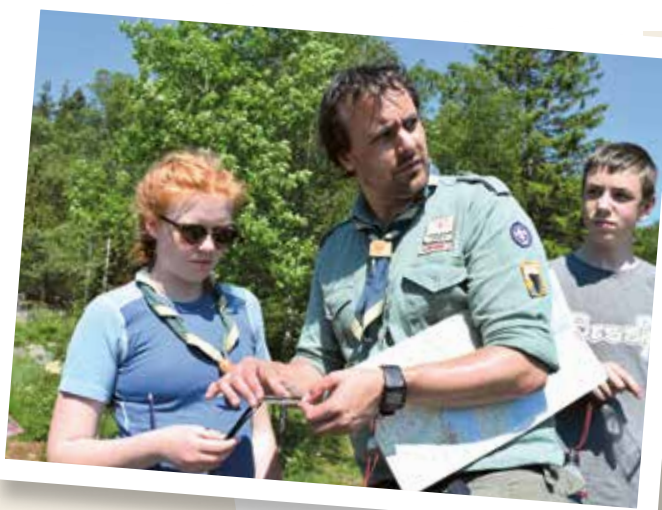
DET VAR LUFTIG og spektakulært på toppen. Himmelen var knallblå, sola stekte og en seng av skyer skilte oss fra resten av verden. På nettet står det at ti tusen mennesker passerer Skålavatnet hvert år, men det var visst ingen som hadde valgt samme dag som oss. Vi lo litt av de som gikk Via Ferrata langt der nede i tåka før vi la oss langflate på verandaen utenfor Skålabu og nøt stillheten. Der kunne vi ha ligget for alltid.

OM DU HAR LYST PÅ en fysisk utfordring vil jeg anbefale denne turen. Stien er godt merket hele veien opp. Hyttene på toppen er selvbetjente hytter hvor du kan lage deg en velfortjent middag og overnatte om du vil. Dersom du er av typen som ikke nøyer deg med å gå opp kan du løpe. Motbakkeløpet Skåla Opp sies å være Nord-Europas tøffeste motbakkeløp. Det tror jeg på.

Maria utfordrer Håvard Løkensgard i Holmen KFUK-KFUM-speidere til å skrive om sitt fjell eller sin favorittplass til neste nummer av Lederforum.

ARRANGER KURS: På speiderprogram i praksis velger dere selv hvilke temaer dere ønsker å lære mer om. Det kan for eksempel være kart og kompass. Foto: Peach Norman Owen

ARRANGER

Speiderprogram i praksis

HOS DERE!

Speiderprogram i praksis er et kurs dere kan holde i speidergruppa eller kretsen. Kurset skal være aktivt, hvor deltakerne skal lære i, om og gjennom praktisk innføring i speiderprogrammet og bli tryggere i sin praktiske gjennomføring.

Målet med kurset er at deltakerne skal lære om aktivitetene og merkekravene så konkret og detaljert som mulig, slik at de selv blir i stand til å gjennomføre speiderprogrammet med sine speidere. Når dere tar merkene skal dere ha fokus på speidermetodens ni deler og dele erfaringer med hverandre. Som for eksempel å dele dere inn i patruljer og lære gjennom praktiske erfaringer og refleksjon (learning by doing).

1. Velg hvilke temaer dere ønsker og har behov for å lære mer om. For eksempel kart og kompass.
2. Velg 1 til 4 merker dere ønsker å ta. For eksempel aktivitetsmerkene *orientering*, *haik* og *geocaching*.
3. Finn en passende dato, det kan være en helg eller kveldskurs.
4. Hør med ledere i gruppa, kretsen, nabogruppa eller andre om de kan komme å holde en kursøkt for dere.
5. Inviter alle lederne i gruppa eller kretsen med på et lærerikt og sosialt lederkurs!

Kurset kan gjennomføres over en helg eller deles opp i kveldskurs avhengig av hva som passer dere best. Kurset kan være både inne og ute. Antall deltakere bestemmer dere selv. Husk at hver gruppe kan få 50% av deltakeravgiften som Frifond-støtte hvis dere holder dette kurset.

Du finner kursmanualen på kmspeider.no. Der finner du tips og triks for å arrangere kurset *Speiderprogram i praksis*. Kursmanualen er laget slik at dere står fritt til å tilpasse innholdet til gruppens eller kretsens behov. Ta kontakt med forbundskontoret på post@kmspeider.no om du har spørsmål om kurset.

KURS OG ARRANGEMENTER

HØSTEN 2020

- 5.–13.9. **FRILUFTSLIVETS UKE**
Lokalt. For alle.
- 18.–20.9. **TRÅKK**
Lokalt. Tråkk er patruljens egen haik som speiderne selv planlegger og gjennomfører.
- 26.9.–3.10. **NORSK ROLAND 136**
Nordtangen, Gran. Født i '06-'04. Påmelding innen 6. september. Pris: 2500,-.
- 10.10. **VERDENSDAGEN FOR PSYKISK HELSE**
Lokalt. Programmaterieell finnes på kmspeider.no.
- 16.–18.10. **JOTA-JOTI**
Lokalt. For alle. Registrering på jotajoti.no. Merker selges i Speiderbutikken.
- 17.10. **VETERANTREFF FOR KFUM-SPEIDERE**
Furuset kirke, Oslo. For tidligere og nåværende KFUM-speiderledere.
- 23.–25.10. **KRETSFORUM**
Hotell Hadeland på Gran. For rovere og ledere.
- 6.–8. 11. **ROVERBALL**
Oslo. For rovere født i '04 t.o.m 25 år.
- 7.11. **ESG-DAGEN**
Gjennomfør et patruljemøte fra et europeisk land. Programmaterieell kommer på kmspeider.no. Merker selges i Speiderbutikken.
- 13.–15.11 **UNG MEDIA**
Nordtangen, Gran på Hadeland. Født i '06-'94. Pris: 500,-.

Merk at noen kurs og arrangementer kan bli avlyst på grunn av koronasituasjonen. Følg med på arrangementskalenderen på kmspeider.no for siste oppdaterte informasjon.